

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašiny a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **T. L.**, zastoupeného Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10 - Vršovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2016, č. j. OAM-121/LE-LE05-LE05-PS-2016, Ev.č. L010338, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 10. 2016, č. j. 42 Az 40/2016-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátovi žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8.228 Kč**. Uvedená částka bude advokátovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dní od doručení tohoto rozsudku. Náklady na zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

I. Dosavadní řízení

Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 9. 2016, č. j. OAM-121/LE-LE05-LE05-PS-2016 rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“) s tím, že podle ustanovení § 46 odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 1. 1. 2017.

Žalobce se žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též jen „*krajský soud*“) domáhal zrušení žalovaného rozhodnutí. Namítl, že žalovaný nesprávně žalobce zajistil podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť jeho úmyslem bylo mimo zmaření správního vyhoštění též účinně požádat o udělení mezinárodní ochrany. To žalovaný v rozhodnutí ostatně sám připustil. Dále žalobce namítl, že žalovaný nesprávně posoudil možnost přednostního uložení zvláštního opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu.

Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 27. 10. 2016, č. j. 42 Az 40/2016-35. Vyložil, že z formulace § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jednoznačně vyplývá záměr zákonodárce, aby v případech, kdy existují oprávněné důvody se domnívat, že cizinec žádost o mezinárodní ochranu podal účelově a byly splněny i ostatní podmínky uvedené v daném ustanovení, bylo možno zajistit cizince za účelem zabezpečení jeho součinnosti v azylovém řízení. Podle krajského soudu pokud správní orgán dostatečně zjistil, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze *s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet*, a jsou splněny i ostatní podmínky obsažené v daném ustanovení, může správní orgán přistoupit k zajištění cizince dle § 46a odst. 1 písm. e) i v případě, že cizinec ve své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl i jiné azylově relevantní důvody. Krajský soud zdůraznil, že i žádost o mezinárodní ochranu, kterou nelze vyhodnotit jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, může být účelovou žádostí o mezinárodní ochranu, která odůvodňuje případné zajištění cizince dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Shrnl poté, že důvody, na základě kterých žalovaný dospěl k závěru, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově, jsou v žalobou napadeném zcela konkrétně uvedeny. Plně se poté ztotožnil se závěrem žalovaného, že daná žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově a byly zde dány důvody pro zajištění žalobce dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Neztotožnil se také s námitkami žalobce, že žalovaný v projednávané věci nesprávně vyhodnotil, zda namísto zajištění žalobce bylo vhodné využití zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu.

II. Kasační stížnost

Žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost. V ní uplatnil důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“).

Stěžovatel z napadeného rozsudku dovodil, že podle krajského soudu je dostačující podmínkou pro vydání rozhodnutí o zajištění podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu to, aby žádost o mezinárodní ochranu byla podána za účelem zmaření správního vyhoštění. Stěžovatel má za to, že tento právní názor je nesprávný, neboť nezohledňuje všechna hlediska ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle kterého je možné žadatele o mezinárodní ochranu zajistit pouze v případě, že zmaření správního vyhoštění nebo jiného násilného vycestování je jediným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud je taková žádost podána zároveň s jinými cíli, tedy např. s cílem skutečně získat mezinárodní ochranu na území České republiky (a to třeba i s

pokračování

nereálnými představami neodpovídajícími podmínkám stanoveným v zákonu o azylu), možnost zajištění z tohoto důvodu již nepřipadá v úvahu. Výklad žalovaného o důvodech zajištění dle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tak podle stěžovatele nepřipustně rozšiřuje aplikaci tohoto ustanovení na všechny případy, kdy zajištění žadatelé požádali o mezinárodní ochranu mimo jiné s cílem znemožnění správního vyhoštění. Zásadní otázkou, kterou se tedy musí žalovaný a následně i krajský soud zabývat, je podle stěžovatele to, zda k podání žádosti o mezinárodní ochranu příslušný žadatel měl i jiné důvody, tedy zda mezinárodní ochranu skutečně chtěl získat. Pokud by svojí žádostí sledoval jen zmaření správního vyhoštění a ani by si nedělal naději na poskytnutí mezinárodní ochrany, byly by naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu a bylo by možné takovou žádost zamítnout pro zjevnou nedůvodnost.

Stěžovatel v této souvislosti také poukázal na to, že žalovaný v rozhodnutí výslovně uvedl, že v tomto případě nebude aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, jelikož stěžovatel uvedl i jiné důvody pro získání mezinárodní ochrany, než je pouhá snaha zmařit správní vyhoštění. Tamtéž také uvedl, že u stěžovatele bude posuzovat jeho žádost o mezinárodní ochranu z hledisek uvedených v ustanovení §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu. Stěžovatel zdůraznil, že je občanem Ukrajiny, tedy země, jež se nachází ve složité politické situaci. Je u něj tedy šance, že mu bude udělena alespoň doplňková ochrana. Nelze se proto domnívat, že by svoji žádost o mezinárodní ochranu nemyslel vážně a o mezinárodní ochranu by ve skutečnosti nestál. Žalovaný podle něj tedy v rozhodnutí uznal, že v úvahu přichází rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, a že tedy stěžovatel svoji žádost nepodal pouze z důvodu, aby zamezil realizaci správního vyhoštění, nýbrž i z důvodů jiných (např. snahy o udělení mezinárodní ochrany). Důvod zajištění stěžovatele podle ustanovení § 46a odst. 1 zákona o azylu v jeho případě proto nebyl naplněn.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svém postoji a v podrobnostech odkázal na odůvodnění žalovaného rozhodnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Stěžovatel v kasační stížnosti sice uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., jednotlivé námitky k nim však již nepodřadil; Nejvyšší správní soud tak poté učinil sám. Nejprve se přitom zabýval kasačním důvodem podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V jeho rámci posoudil námitku, v níž stěžovatel zastává názor, že pokud zajištěný cizinec podá relevantní žádost o mezinárodní ochranu, není zde dán důvod zajištění podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu platí, že ministerstvo vnitra může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Z citovaného ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu přímo vyplývají tyto podmínky nezbytné k zákonnému zajištění cizince – žadatele o mezinárodní ochranu. Cizinec především musí podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, tuto žádost musí podat v zařízení pro zajištění cizinců a dále zde musí existovat oprávněné domněnky žalovaného k tomu, že účelem této žádosti bylo pouze zmaření správního vyhoštění. Na překážku aplikaci ustanovení § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu přitom není skutečnost, že žádající cizinec již byl zajištěn podle zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud k tomu např. v rozsudku ze dne 8. 3. 2017, č. j. 10 Azs 332/2016 – 32 vyložil, že instituty omezení osobní svobody podle zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu spadají pod různé právní režimy a směřují k odlišným cílům. Zajištění podle § 124 zákona o pobytu cizinců slouží k přípravě a realizaci správního vyhoštění. Cílem zajištění dle § 46a zákona o azylu je zamezit zneužívání řízení o mezinárodní ochraně pro nelegální migraci či jiné nelegální aktivity.

Stěžovatel je v podstatě toho názoru, že pokud v této situaci uplatněná žádost o mezinárodní ochranu není např. nepřijatelná podle ustanovení § 10a nebo zjevně nedůvodná ve smyslu ustanovení § 16 zákona o azylu, tzn. pokud platí, že žalovaný žádost projedná meritorně, nelze poté žadatele zajistit z důvodu podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť taková žádost nebyla uplatněna pouze s úmyslem zmařit správní vyhoštění.

Judikatura Nejvyššího správního soudu již opakovaně vyložila, že i v případě, kdy cizinec v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, nevylučuje to postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2017, č. j. 7 Azs 47/2017 – 26). V této souvislosti lze rovněž poukázat na další judikát, podle něhož žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, zůstává pouze účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele snaha vyhnout se správnímu vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 – 31). Z uvedeného tedy zřetelně vyplývá, že na samotné zajištění cizince nemá vliv to, zda se žalovaný bude meritorně zabývat důvodností žádosti o mezinárodní ochranu.

Stěžovateli lze dát zapravdu v tom, že pokud by jeho primárním záměrem bylo získání mezinárodní ochrany, nebyly by zde splněny podmínky k tomu, aby žalovaný přistoupil k jeho zajištění podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Má-li být tedy vyloučena aplikace ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a má převážít zájem cizince na zachování jeho osobní svobody a svobody pohybu nad veřejným zájmem státu na omezení těchto svobod, je nezbytné, aby žalovaný v dostatečných souvislostech posoudil okolnosti, za nichž cizinec žádost o mezinárodní ochranu podal. V tomto se tedy právní názory žalovaného, krajského soudu a ani stěžovatele nijak nerozcházejí a shodují se. V projednávané věci je však podstatné to, že krajský soud stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že motivací stěžovatele bylo pouze zmaření správního vyhoštění, a proto zde byl naplněn důvod k zajištění podle citovaného ustanovení zákona o azylu.

pokračování

Správnost tohoto závěru je poté předmětem posouzení kasační stížnosti ve vztahu k uplatněnému důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud zde tedy přezkoumal námitky, jimiž stěžovatel žalovanému vytkl, že se nedostatečně zabýval dalšími důvody, pro které měl stěžovatel uplatnit žádost o mezinárodní ochranu.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že rozhodnutím ze dne 11. 9. 2016, č. j. KRPA-367841-17/ČJ-2016-000022 byl stěžovatel zajištěn na dobu 90 dní podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky. Z něj vyplývají další okolnosti stěžovatelova příběhu. Ten přicestoval z Polska do České republiky dne 1. 2. 2016 a nelegálně zde pracoval v masokombinátu v Jičíně; Téhož dne, kdy byl stěžovatel zajištěn, tj. 11. 9. 2016, byl pod č. j. KRPA-367841/ČJ-2016-000022 poučen Policií České republiky o tom, že v Zařízení pro zajištění cizinců je oprávněn ve lhůtě 7 dní podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel tak učinil dne 13. 9. 2016, v žádosti stručně uvedl (dle překladu založeného ve spisu) tolik, že ji podává „*v souvislosti s tím, že doma je válka, spíše nikoliv válka, nýbrž praní peněz. A trpí nevinní lidé*“). Zajištěn ve smyslu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byl žalovaným rozhodnutím ze dne 16. 9. 2016, č. j. OAM-121/LE-LE05-PS-2016. V pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který se konal taktéž dne 16. 9. 2016, stěžovatel mj. uvedl, že Ukrajinu opustil v listopadu 2014, přes jeden rok pobýval v Polsku a nelegálně tam pracoval. Protože tam práce pro něj nebyla, odcestoval do České republiky - do Prahy. Na výslovný dotaz žalovaného „*[p]okud jste se cítil ohrožen, proč jste v Polsku nepožádal o azyl ? Byl jste tam přece více než rok,*“ uvedl: „*Protože jsem azyl nepotřeboval. Potřebuji azyl až teď, když mi hrozí vyhoštění.*“ Proti zápisům otázek a odpovědí stěžovatel námitky neuplatnil.

Všechny tyto skutečnosti jsou obsahem správního spisu a poskytují dostatečně ucelený podklad k závěru, že úmysl stěžovatele požádat o mezinárodní ochranu nebyl veden skutečnou snahou získat mezinárodní ochranu jakožto prostředek legalizující jeho pobyt z relevantních důvodů, ale naopak jako prostředek bránící správnímu vyhoštění. Tomuto svědčí nejen to, že stěžovatel nevyužil možnosti požádat o mezinárodní ochranu již v době pobytu v Polsku či kdykoliv po příjezdu do České republiky, ale i to, že sám stěžovatel žalovanému sdělil, že azyl potřebuje až tehdy, kdy mu hrozí správní vyhoštění. Nejvyšší správní soud má proto za to, že na základě uvedeného žalovaný i krajský soud správně vyhodnotili, že stěžovatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Zjištěné skutkové okolnosti věci tak plně odůvodňovaly zajištění stěžovatele podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Na základě shora uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud v projednávané věci k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

IV. Náklady řízení

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný správní orgán náhradu nákladů výslovně neuplatnil a Nejvyšší správní soud ani ze spisu neshledal, že by mu vznikly náklady překračující běžnou administrativní činnost. Náhradu nákladů řízení mu proto nepřiznal.

Stěžovatele ve věci zastupoval advokát Mgr. Jindřich Lechovský ustanovený usnesením krajského soudu ze dne 3. 10. 2016, č. j. 42 Az 40/2016-10. Advokát ve věci učinil dva úkony právní služby - sepsal kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu a porada s klientem přesahující jednu hodinu podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, za které mu náleží odměna podle § 9 odst. 4 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. v celkové výši 2 x 3100,-Kč a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 2 x 300,-Kč. Nejvyšší správní soud přitom zohlednil, že advokát zastupoval stěžovatele už v řízení před krajským soudem, úkon příprava a převzetí věci mu proto nepřiznal. Vzhledem k tomu, že jmenovaný advokát je plátcem DPH, zvyšuje se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. úhrn přiznané odměny a náhrady hotových výdajů ve výši 6800,-Kč o 21% na částku 8228,-Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. stát.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (srov. § 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně 21. června 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu